

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 622

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 18 iulie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 261 din 24 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 141 alin. (1), art. 145, art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală	2–8
Decizia nr. 455 din 4 iulie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice	9–15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
4.128. — Ordin al ministrului educației naționale privind repunerea în situația anterioară și numirea Consiliului de administrație al Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică”	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 261**

din 24 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 141 alin. (1), art. 145, art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (1) și alin. (8), art. 144 alin. (2), art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Daniel Mihai în Dosarul nr. 4.205/121/2016 al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 657D/2017.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, asistat de avocat Daniel Soare din cadrul Baroului Galați, cu împuternicire avocațială depusă la dosar.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului autorului excepției care solicită, în prealabil, ca instanța de control constituțional să facă demersurile necesare în vederea obținerii dosarului de urmărire penală și a dosarului de fond al Tribunalului Galați.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea cererii, întrucât examinarea excepției de neconstituționalitate ce face obiectul prezentei cauze presupune verificarea conformității normelor procesual penale criticate cu dispozițiile Legii fundamentale, iar nu modul cum au fost interpretate și aplicate acestea de către organele de urmărire penală. Or, acest lucru se reflectă în încheierile comunicate la dosar de către instanța de judecată care a sesizat Curtea Constituțională.

5. Pe fondul excepției de neconstituționalitate, apărătorul autorului solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând criticile de neconstituționalitate cuprinse în notele scrise aflate la dosar. În plus față de acestea din urmă, invocă, direct în fața Curții, și dispozițiile art. 140 alin. (1) din Codul de procedură penală, solicitând examinarea acestora în raport cu dispozițiile constituționale privind dreptul la apărare și dreptul de acces la justiție.

6. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 140 și art. 144 din Codul de procedură penală. În acest sens arată că art. 140 din Codul de procedură penală stabilește condițiile în care procurorul poate dispune supravegherea tehnică în cursul urmăririi penale, măsură având caracter de excepție, întrucât

regula este aceea că încuviințarea sa se face de către judecătorul de drepturi și libertăți, iar procurorul poate să autorizeze o astfel de măsură doar în cazuri urgente, ceea ce presupune iminența săvârșirii unei infracțiuni. Reține că legiuitorul a stabilit și alte garanții în dispunerea acestei măsuri, cum ar fi termenul limitat în care urmează a fi autorizată, respectiv o durată de 48 de ore, iar, la expirarea acestei durate, procurorul este obligat să supună ordonanța confirmării judecătorului de drepturi și libertăți care va aprecia și împrejurarea dacă a existat sau nu caracter de urgență cu privire la măsura dispusă de procuror. Reține că, în măsura în care judecătorul de drepturi și libertăți constată că măsura de supraveghere tehnică a fost dispusă nelegal, acesta poate să infirme ordonanța și să dispună distrugerea probelor de către procuror. În concluzie, apreciază că atât motivele de neconstituționalitate privind lipsa de claritate a noțiunii de „urgență”, cât și susținerile privind lipsa unor garanții în dispunerea măsurii de supraveghere tehnică sunt nefondate. Totodată, împrejurarea că încheierile în această materie se pronunță fără citarea părților este justificată de caracterul acestor măsuri, iar contestarea lor se poate face în condițiile stabilite de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017. Cât privește excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 165 și art. 167 din Codul de procedură penală, apreciază că și aceasta este nefondată, legiuitorul având în vedere dispozițiile din legile speciale prin care anumite autorități cu astfel de atribuții sunt abilitate să efectueze percheziția corporală sau a autovehiculului, iar acest lucru este justificat de caracterul urgent al acestor măsuri, întrucât percheziția este un procedeu probator prin care sunt ridicate obiecte, înscrisuri, în măsura în care persoana în cauză nu le remite de bună voie. Reține că legiuitorul a prevăzut astfel de atribuții în sarcina polițistului, a polițistului de frontieră, comandanților de nave, aeronave, inspecțiilor de stat. Prin urmare, aceste atribuții fiind stabilite, în mod obligatoriu, prin lege, nu se poate susține lipsa de claritate și de previzibilitate a sintagmei referitoare la autoritățile care au competențe legale în respectarea ordinii și securității publice. În ceea ce privește dispozițiile art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, reține că acestea stabilesc cadrul general în care măsurile preventive pot fi dispuse și se coroborează cu dispozițiile speciale prevăzute de legiuitor în secțiuni separate ale legii procesual penale în vigoare pentru fiecare măsură preventivă ori restrictivă, astfel încât solicită respingerea excepției de neconstituționalitate având acest obiect.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

7. Prin Decizia penală nr. 188/A din 15 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.205/121/2016, **Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate**

a dispozițiilor art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (1) și alin. (8), art. 144 alin. (2), art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală. Excepția a fost ridicată de Daniel Mihai în procedura de cameră preliminară, în Dosarul nr. 4.205/121/2016 al Tribunalului Galați. Prin Încheierea din data de 18 ianuarie 2017, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară în Dosarul nr. 4.205/121/2016 al Tribunalului Galați, a fost respinsă, ca inadmisibilă, cererea de sesizare a Curții Constituționale, împotriva acesteia autorul excepției declarând apel.

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, cât privește normele procesual penale ale art. 140 alin. (7), autorul susține că excluderea de la controlul judiciar privind legalitatea hotărârii prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune supravegherea tehnică încalcă dreptul la apărare și dreptul la un recurs efectiv ale celui față de care s-a dispus măsura. În ceea ce privește dispozițiile art. 141 alin. (1) din Codul de procedură penală, susține că acestea contravin art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție, în condițiile în care nu se definește, în mod obiectiv, sfera noțiunii de „*urgență*”, nu se stabilesc limitele temporale ale „*existenței urgenței*”, nu se menționează că modalitatea de autorizare a unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror constituie o excepție de la regulă și este lipsită de claritate noțiunea de „*măsuri de supraveghere tehnică*”. Susține, de asemenea, că dispozițiile art. 141 alin. (8) din Codul de procedură penală încalcă dreptul la apărare al celui față de care s-a dispus măsura, întrucât nu există o cale de contestare a hotărârii prin care se dispun măsurile de supraveghere tehnică, iar aceasta se dă fără citarea celui vizat. În același fel, consideră că art. 144 alin. (2) din Codul de procedură penală încalcă dreptul la apărare și dreptul la un recurs efectiv, întrucât prelungirea mandatului de supraveghere tehnică se dispune fără citarea părților. Totodată, susține că sintagma „*sau orice autoritate cu atribuții în asigurarea [...] securității publice*”, folosită în conținutul art. 165 alin. (2) și art. 167 alin. (2) din Codul de procedură penală, nu este definită în legea procesual penală, fiind contrară dispozițiilor constituționale invocate, întrucât nu permite destinatarilor normei să înțeleagă care sunt acele autorități cu atribuții în asigurarea securității publice. Consideră că persoanele îndreptățite să efectueze percheziții corporale și ale vehiculelor trebuie să aibă atribuții de cercetare penală. Cât privește prevederile art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, susține că, pentru realizarea individualizării judiciare a măsurii preventive, legiuitorul trebuie să descrie în mod clar, cert, obiectiv și previzibil, în conținutul normativ, criteriile și circumstanțe reale și personale în funcție de care să se stabilească, în concret, atât tipul de măsură preventivă, cât și forma acesteia de executare. Or, normele procesual penale criticate nu stabilesc vreun criteriu sau circumstanță obiectivă reală sau personală, prin raportare la care să se realizeze o corectă individualizare a măsurii preventive.

9. **Curtea de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori** opinează că dispozițiile legale criticate nu contravin vreunui text din Constituție, soluțiile legislative adoptate de legiuitor fiind conforme legii fundamentale, dar și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

11. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens reține că legiuitorul

stabilește expres și limitativ pentru care anume infracțiuni se pot dispune metode de supraveghere tehnică și impune judecătorului de drepturi și libertăți efectuarea unei analize cu privire la necesitatea măsurii și la proporționalitatea ei cu scopul urmărit, oferind criteriile relevante în acest sens. De asemenea, prin condiția prevăzută la art. 139 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, legiuitorul subliniază caracterul subsidiar al metodelor de supraveghere tehnică, acestea putând fi dispuse numai dacă probele fie nu ar putea fi obținute altfel, fie obținerea lor prin alte procedee probatorii sau alte mijloace de probă ar prejudicia ancheta. Reține că eficacitatea dispunerii/prelungirii măsurilor de supraveghere tehnică depinde în mod esențial de păstrarea caracterului său secret, astfel încât, tocmai în considerarea acestui fapt legiuitorul nu a reglementat în Codul de procedură penală o cale de atac împotriva încheierilor în cauză, urmărind să asigure prin aceasta buna desfășurare a anchetei penale. Cât privește dreptul la un recurs efectiv invocat de autor, reține că acesta nu se confundă cu exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești și nu are semnificația asigurării dublului grad de jurisdicție, ci este un drept cu caracter subsidiar, ce presupune posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție, de a supune judecării unei instanțe naționale încălcarea oricăruia dintre drepturile recunoscute de Convenție. Or, potrivit art. 139 alin. (1) și art. 144 alin. (1) din Codul de procedură penală, atât dispunerea măsurii de supraveghere tehnică, cât și prelungirea acesteia sunt de competența judecătorului de drepturi și libertăți, deci a unei „*instanțe*” în înțelesul art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. **Avocatul Poporului** consideră că normele procesual penale criticate sunt constituționale. Reține că ordonanța procurorului prin care se autorizează, în caz de urgență, măsuri de supraveghere tehnică este supusă controlului judecătoresc, judecătorul de drepturi și libertăți având datoria să examineze valabilitatea acestora sub toate aspectele legalității și temeiniciei autorizării. În acest sens invocă Decizia de admisibilitate din 6 mai 2003, pronunțată în *Cauza Coban (Asim Babuscum) împotriva Spaniei*. Împrejurarea că încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor de supraveghere tehnică nu este supusă căilor de atac este în acord cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție. Prin urmare, legiuitorului îi este permis să excepteze de la exercitarea căilor de atac anumite hotărâri judecătorești, fără a se putea afirma că, procedând astfel, ar contraveni dispozițiilor constituționale și convenționale invocate. Consideră că normele procesual penale criticate nu contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și alin. (5), iar celelalte dispoziții constituționale invocate nu au incidență în cauza de față.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (1) și alin. (8), art. 144 alin. (2), art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală.

16. În ceea ce privește stabilirea obiectului excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că, în jurisprudența sa, a statuat cu valoare de principiu că, în exercitarea controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional trebuie să țină cont de voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate, în caz contrar, Curtea ar fi ținută de un criteriu procedural strict formal, respectiv indicarea formală de către autorul excepției a textului legal criticat (a se vedea Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006, Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012, și Decizia Curții Constituționale nr. 244 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017).

17. În acest sens, având în vedere atât criticile de neconstituționalitate formulate de autor cu privire la dispozițiile art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (8) și art. 144 alin. (2) din Codul de procedură penală, cât și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 244 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017, paragrafele 16—24, potrivit cărora „analiza îndeplinirii obligației pozitive a statului, în sensul instituirii unui recurs efectiv, nu poate fi raportată la acele etape procedurale din materia supravegherii tehnice care sunt caracterizate de specificul secret pe care aceste măsuri le presupun la momentul respectiv, ci trebuie raportată la momentul procedural care se delimitează de celelalte prin pierderea acestui caracter”, faptul că, în contextul etapelor procedurale din materia supravegherii tehnice care sunt caracterizate de specificul secret al acestor măsuri, dispozițiile art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (8) și art. 144 alin. (2) din Codul de procedură penală își găsesc justificarea tocmai prin caracterul anterior relevat, Curtea constată că autorul excepției de neconstituționalitate a avut în vedere etapa procedurală care nu este caracterizată de specificul secret al măsurii supravegherii tehnice și care intervine odată cu informarea persoanei supravegheate.

18. În aceste condiții, Curtea reține că intenția autorului excepției a fost de a critica lipsa accesului liber la justiție în etapa procedurală ce intervine odată cu informarea persoanei supravegheate, obiectul excepției trebuind circumscris acestei etape procedurale. Așa fiind, Curtea constată că, în realitate, autorul excepției este nemulțumit de soluția legislativă a art. 145 din Codul de procedură penală, care, în opinia sa, lipsește inculpatul de posibilitatea accederii în fața unei instanțe judecătorești. În acest sens s-a pronunțat și instanța de control constituțional, care, în Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, precizat, paragraful 22, a reținut că „și în ceea ce privește inculpatul, posibilitatea acestuia de a contesta legalitatea măsurilor de supraveghere tehnică este circumscrisă etapei procedurale ce intervine odată cu informarea acestuia, în cazul plângerii împotriva soluției de clasare (după începerea acțiunii penale) sau în procedura de cameră preliminară (după întocmirea rechizitoriului și trimiterea în judecată).”

19. Prin urmare, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 141 alin. (1), art. 145, art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, având următorul conținut:

— Art. 141 alin. (1) din Codul de procedură penală — „Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către

procuror”: „(1) Procurorul poate autoriza, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când: a) există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau membrilor familiilor acestora; și b) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2).”;

— Art. 145 din Codul de procedură penală — „Informarea persoanei supravegheate”: „(1) După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa. (2) După momentul informării, persoana supravegheată are dreptul de a lua cunoștință, la cerere, de conținutul proceselor-verbale în care sunt consemnate activitățile de supraveghere tehnică efectuate. De asemenea, procurorul trebuie să asigure, la cerere, ascultarea convorbirilor, comunicărilor sau conversațiilor ori vizionarea imaginilor rezultate din activitatea de supraveghere tehnică. (3) Termenul de formulare a cererii este de 20 de zile de la data comunicării informării scrise prevăzute la alin. (1). (4) Procurorul poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, dacă aceasta ar putea conduce la: a) perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale în cauză; b) punerea în pericol a siguranței victimei, a martorilor sau a membrilor familiilor acestora; c) dificultăți în supravegherea tehnică asupra altor persoane implicate în cauză. (5) Amânarea prevăzută la alin. (4) se poate dispune cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.”;

— Art. 165 alin. (2) din Codul de procedură penală — „Cazurile și condițiile în care se efectuează percheziția corporală”: „În cazul în care există o suspiciune rezonabilă că prin efectuarea unei percheziții corporale vor fi descoperite urme ale infracțiunii, corpuri delictive ori alte obiecte ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, organele judiciare sau orice autoritate cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice procedează la efectuarea acesteia.”;

— Art. 167 alin. (2) din Codul de procedură penală — „Percheziția unui vehicul”: „Percheziția unui vehicul se efectuează în condițiile prevăzute la art. 165 alin. (2).”;

— Art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală — „Scopul, condițiile generale de aplicare și categoriile măsurilor preventive”: „Orice măsură preventivă trebuie să fie proporțională cu gravitatea acuzației aduse persoanei față de care este luată și necesară pentru realizarea scopului urmărit prin dispunerea acesteia.”

20. În susținerea neconstituționalității prevederilor art. 140 alin. (7), art. 141 alin. (1) și alin. (8), art. 165 alin. (2) și art. 167 alin. (2) din Codul de procedură penală, autorul excepției invocă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) și alin. (5) privind valorile supreme ale statului de drept și principiul legalității, art. 11 alin. (2) potrivit căruia tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern, art. 24 alin. (1) privind garantarea dreptului la apărare și art. 148 alin. (2) și alin. (4) privind integrarea în Uniunea Europeană. Susține, totodată, că se aduce atingere și prevederilor art. 6 — „Dreptul la un proces echitabil”, art. 7 — „Nicio pedeapsă fără lege” și art. 8 — „Dreptul la respectarea vieții private și de familie” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. Cât privește normele procesual penale ale art. 144 alin. (2), susține că acestea sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 24 privind dreptul la apărare și prevederilor art. 8 —

„Dreptul la respectarea vieții private și de familie” și art. 13 — „Dreptul la un recurs efectiv” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

22. În ceea ce privește prevederile art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, susține că acestea sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și alin. (5) privind valorile supreme ale statului de drept și principiul legalității, art. 11 alin. (2) potrivit căruia tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern, art. 21 alin. (3) privind dreptul părților la un proces echitabil, art. 23 alin. (1) privind prezumția de nevinovăție, art. 24 alin. (1) privind garantarea dreptului la apărare și art. 148 alin. (2) și alin. (4) privind integrarea în Uniunea Europeană. Susține, totodată, că se aduce atingere și prevederilor art. 5 — „Dreptul la libertate și la siguranță”, art. 6 — „Dreptul la un proces echitabil”, art. 7 — „Nicio pedeapsă fără lege” și art. 13 — „Dreptul la un recurs efectiv” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 din Codul de procedură penală, din perspectiva motivelor de neconstituționalitate formulate și a calității autorului excepției din prezenta cauză — inculpat în dosarul penal — Curtea reține, în acord cu cele statuate prin Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017, că, în materia măsurilor de supraveghere tehnică, ce constituie o ingerință în viața privată a persoanelor supuse acestor măsuri, trebuie să existe un control *a posteriori* încuviințării și punerii în executare a supravegherii tehnice. Astfel, persoana supusă măsurilor de supraveghere tehnică trebuie să poată exercita acest control în scopul verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru luarea măsurii, precum și a modalităților de punere în executare a mandatului de supraveghere tehnică, procedură reglementată de dispozițiile art. 142—144 din Codul de procedură penală. Din această perspectivă, controlul *a posteriori* în materie trebuie să se refere la analiza legalității măsurii supravegherii tehnice, indiferent dacă această verificare se realizează în cadrul procesului penal sau independent de acesta (paragraful 63).

24. Totodată, în paragraful 38 al deciziei precitate, Curtea a reținut că în cadrul procedurii de cameră preliminară, se pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Curtea a observat că, potrivit art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală, formularea de cereri și excepții este posibilă numai în ceea ce privește persoana inculpatului, a celorlalte părți și a persoanei vătămate, iar nu și în ceea ce privește alte persoane care nu au calitatea de parte sau persoană vătămată în cadrul procesului penal. În aceste condiții, Curtea a constatat că, în cadrul procedurii de cameră preliminară, în măsura în care persoanele prevăzute de art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală formulează cereri și excepții referitoare la nelegalitatea probelor obținute prin procedeul supravegherii tehnice, judecătorul investit cu soluționarea cauzei va putea verifica îndeplinirea tuturor condițiilor legale referitoare la procedura supravegherii tehnice.

25. Așadar, Curtea a statuat că eventualele critici referitoare la legalitatea măsurilor de supraveghere tehnică pot fi formulate numai de către inculpat — calitate obținută după punerea în mișcare a acțiunii penale (paragraful 41). Cu alte cuvinte, în cadrul procesului penal, posibilitatea contestării legalității măsurii supravegherii tehnice este circumstanțiată de legiuitor numai în ceea ce privește persoana inculpatului, în cadrul procedurii de cameră preliminară, după trimiterea în judecată, precum și în

cadru procedurii de cameră preliminară atunci când se soluționează plângerea împotriva soluției de clasare, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală (paragraful 66). De altfel, și instanța europeană a reținut că reclamantul (n.r. care avea calitatea de inculpat în procedura internă, fiind trimis în judecată), prin contestarea în cadrul procedurii penale inițiate împotriva sa a legalității interceptărilor și înregistrărilor telefonice la care a fost supus, a folosit, în circumstanțele cauzei sale, o cale de atac internă eficientă, în sensul art. 35 alin. (1) din Convenție (Decizia din 2 februarie 2016, pronunțată în Cauza *Bîrsan împotriva României*, paragraful 55) — paragraful 62 al Deciziei Curții nr. 244 din 6 aprilie 2017.

26. În aceste condiții, Curtea a constatat că în ceea ce privește persoanele supuse măsurilor de supraveghere tehnică, altele decât inculpatul, statul nu și-a respectat obligația pozitivă de a reglementa o formă de control *a posteriori*, pe care persoana în cauză să îl poată accesa în scopul verificării îndeplinirii condițiilor și, implicit, a legalității acestei măsuri, acest fapt determinând încălcarea prevederilor art. 26 și art. 53 din Constituție, precum și a celor ale art. 8 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

27. Totodată, în ceea ce privește criteriile în funcție de care se evaluează legalitatea măsurii de supraveghere și remediile pe care legea trebuie să le pună la dispoziția persoanelor împotriva cărora au fost dispuse măsurile de supraveghere tehnică, Curtea a constatat că, în analiza respectării garanțiilor dreptului la viață privată, prevăzute de art. 8 din Convenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului are în vedere, pe lângă aspecte referitoare la definirea categoriilor de persoane care pot fi supuse măsurilor de supraveghere tehnică, natura infracțiunilor (tipurile de infracțiuni), durata de executare a măsurii, procedura de autorizare a măsurii, condițiile de întocmire a procesului-verbal de sinteză a conversațiilor interceptate (procedeele de transcriere), măsurile de precauție pentru a comunica înregistrările intacte și complete pentru a putea fi supuse controlului judecătoresc și aspectele ce țin de circumstanțele în care aceste interceptări pot sau trebuie să fie distruse (în acest sens, Hotărârea din 24 aprilie 1990, pronunțată în Cauza *Huvig împotriva Franței*, paragraful 34; Hotărârea din 18 februarie 2003, pronunțată în Cauza *Prado Bugallo împotriva Spaniei*, paragraful 30; Hotărârea din 4 decembrie 2015, pronunțată în Cauza *Roman Zakharov împotriva Rusiei*, paragraful 231). Curtea a constatat că instanța europeană a reținut încălcarea prevederilor art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în măsura în care dispozițiile incidente nu conțineau reglementări referitoare la distrugerea datelor interceptate (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 1 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Liberty și alții împotriva Marii Britanii*, paragraful 69; Hotărârea din 4 decembrie 2015, pronunțată în Cauza *Roman Zakharov împotriva Rusiei*, paragraful 302). Având în vedere aceste elemente esențiale sub aspectul protecției dreptului constituțional la viață privată, Curtea a constatat că, pe lângă obligația pozitivă de a reglementa o formă de control *a posteriori*, pe care persoana în cauză să îl poată accesa în scopul verificării îndeplinirii condițiilor și, implicit, a legalității măsurii supravegherii tehnice, legiuitorul are obligația de a reglementa și procedura aplicabilă conservării și/sau distrugerii datelor interceptate prin punerea în executare, a măsurii contestate. Totodată, Curtea a constatat — din examinarea coroborată a celor reținute de instanța europeană în Hotărârea din 16 iulie 2013, pronunțată în Cauza *Bălțeanu împotriva României*, și Decizia din 17 ianuarie 2012, pronunțată în Cauza *Patriciu împotriva României* — că eficiența căii de atac

exercitate împotriva măsurilor de supraveghere tehnică se analizează în funcție de posibilitatea petentului de a solicita, pe de o parte, declararea interceptării ca nelegală, iar, pe de altă parte, acordarea de despăgubiri pentru ingerința suferită (paragrafele 71—72).

28. În raport de cele statuate în Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, din perspectiva motivelor formulate și a calității autorului excepției din prezenta cauză, Curtea urmează a respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 din Codul de procedură penală.

29. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 141 alin. (1) din Codul de procedură penală, față de criticile autorului excepției, Curtea observă că, potrivit normelor criticate, procurorul poate autoriza, provizoriu, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 din același act normativ ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau membrilor familiilor acestora, fiind îndeplinite și condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală. Așadar, Curtea reține că, potrivit normei criticate, în ipoteza reglementată trebuie îndeplinite toate condițiile cuprinse în art. 139 din Codul de procedură penală la care se adaugă „urgența” și riscul producerii unor consecințe negative dacă ar fi urmată procedura obișnuită de autorizare a supravegherii de către judecător. Deși prevederile art. 141 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală nu definesc „urgența”, acestea oferă criterii pentru a putea fi determinată în concret, respectiv faptul că obținerea mandatului de supraveghere tehnică pe căile normale, așadar prin solicitarea de la judecătorul de drepturi și libertăți, ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau a membrilor familiilor acestora. Urgența măsurii se referă la oricare dintre criteriile menționate raportate la timpul necesar pentru obținerea mandatului de la judecătorul de drepturi și libertăți. Totodată, urgența ar putea fi determinată de realizarea unui eveniment care ar impiedica asupra bunei desfășurări a procesului penal, respectiv o comunicare între autorii infracțiunii, transferul unor sume de bani, mutarea unor bunuri. În aceste condiții, Curtea constată că justificarea existenței „urgenței” pentru autorizarea de către procuror a măsurilor de supraveghere tehnică privește prevenirea situațiilor în care probatoriul ar putea fi alterat, persoana vătămată sau alți subiecți procesuali s-ar afla în pericol ori alte ipoteze în care inculpatul ar putea să interfereze de o manieră gravă cu buna și corecta desfășurare a procesului penal.

30. Cu privire la lipsa de claritate a noțiunii de „măsurile de supraveghere tehnică”, Curtea reține că, potrivit art. 138 alin. (1) lit. a)—d) și alin. (13) din Codul de procedură penală, constituie metode speciale de supraveghere tehnică: interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță, accesul la un sistem informatic, supravegherea video, audio sau prin fotografiere, localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice. Or, instanța de control constituțional a reținut, în Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, precitată, paragrafele 46—49, că, potrivit art. 138 alin. (2) din Codul de procedură penală, prin interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare se înțelege interceptarea, accesul, monitorizarea, colectarea sau înregistrarea comunicărilor efectuate prin telefon, sistem informatic ori prin orice alt mijloc de comunicare. Curtea a observat, totodată, că, potrivit art. 138 alin. (4) din Codul de

procedură penală, prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate ori aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic, iar, potrivit art. 138 alin. (6) din Codul de procedură penală, prin supraveghere video, audio sau prin fotografiere se înțelege fotografierea persoanelor, observarea sau înregistrarea conversațiilor, mișcărilor ori a altor activități ale acestora. De asemenea, Curtea a constatat că, potrivit art. 138 alin. (7) din Codul de procedură penală, prin localizare sau urmărire prin mijloace tehnice se înțelege folosirea unor dispozitive care determină locul unde se află persoana sau obiectul la care sunt atașate.

31. În ceea ce privește normele procesuale penale ale art. 165 alin. (2) privind cazurile și condițiile în care se efectuează percheziția corporală și art. 167 alin. (2) care fac referire la dispozițiile precitate, în ipoteza percheziției unui vehicul, cu referire la sintagma „sau orice autoritate cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice”, față de criticile autorului excepției, Curtea reține că, prin legi speciale, este reglementată competența unor organe ale statului de a efectua astfel de procedee probatorii.

32. În acest sens, art. 31 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, prevede că, în realizarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, polițistul este investit cu exercițiul autorității publice să efectueze, cu respectarea dispozițiilor legale, controale ale persoanelor și bagajelor, precum și ale vehiculelor aflate în circulație, atunci când există indicii temeinice cu privire la săvârșirea unor infracțiuni sau posibile acțiuni teroriste. În același fel, art. 27 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 351 din 29 iunie 2001, stabilește că, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin în zona de competență, polițistul de frontieră este investit cu exercițiul autorității publice și are dreptul să efectueze controlul persoanelor și al bagajelor, precum și al autovehiculelor, mijloacelor de transport feroviare, navelor sau aeronavelor, atunci când există indicii temeinice că săvârșirea unei infracțiuni la regimul frontierei de stat este iminentă și că persoana sau bunurile căutate se află în zona controlată.

33. Totodată, potrivit art. 61 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură penală, în cazul infracțiunilor flagrante, organele prevăzute la alin. (1) lit. a)—c) — organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii; organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor; organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege — au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală.

34. De asemenea, în temeiul art. 62 din Codul de procedură penală, comandantii de nave și aeronave sunt competenți să facă percheziții corporale sau ale vehiculelor și să verifice lucrurile pe care făptuitorii le au cu sine sau le folosesc, pe timpul cât navele și aeronavele pe care le comandă se află în

afara porturilor sau aeroporturilor și pentru infracțiunile săvârșite pe aceste nave sau aeronave, având totodată și obligațiile și drepturile prevăzute la art. 61 din același act normativ. Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează organelor de urmărire penală, de îndată ce nava sau aeronava ajunge în primul port sau aeroport românesc. În cazul infracțiunilor flagrante, comandanții de nave și aeronave au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta organelor de urmărire penală. De altfel, potrivit art. 310 din Codul de procedură penală, în cazul infracțiunilor flagrante, orice persoană, inclusiv autoritățile cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice, au dreptul să îl prindă pe făptuitor, iar persoana care l-a reținut trebuie să îl predea de îndată, „împreună cu corpurile delictive, precum și cu obiectele și înscrisurile ridicate”, organelor de urmărire penală, care întocmesc un proces-verbal.

35. Cu referire la tipurile de percheziții reglementate — domiciliară, corporală, a vehiculelor și informatică — Curtea reține că sunt supuse autorizării judecătorului de drepturi și libertăți sau instanței de judecată doar percheziția domiciliară și cea informatică, în timp ce percheziția corporală și cea a vehiculelor sunt lăsate la aprecierea organelor judiciare sau a autorităților cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice. Așadar, pentru a putea fi efectuată percheziția unei persoane sau a unui vehicul nu este obligatorie începerea urmăririi penale. Dacă însă a fost începută urmărirea penală, organele judiciare vor fi cele care efectuează percheziția corporală sau a unui vehicul, dar, dacă există o suspiciune rezonabilă că prin efectuarea unei percheziții corporale sau a unui vehicul se vor descoperi urme ale infracțiunii, corpuri delictive ori alte obiecte relevante pentru descoperirea unei infracțiuni sau a autorului unei infracțiuni, organele de poliție pot dispune efectuarea percheziției imediat.

36. În aceste condiții, având în vedere cele reținute, Curtea constată că dispozițiile art. 141 alin. (1), art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) din Codul de procedură penală nu au o formulare ambiguă, neclară și imprezizibilă pentru un cetățean care nu dispune de o pregătire juridică temeinică, astfel că nu încalcă cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, pe cale de consecință nefiind încălcate nici celelalte dispoziții constituționale și convenționale invocate.

37. Curtea reține, în acord cu jurisprudența instanței de la Strasbourg, că formularea legilor nu poate prezenta o precizie absolută, având în vedere principiul aplicabilității generale a acestora. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, Curtea nu interzice clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie

coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

38. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală, Curtea observă că, analizând critici similare celor formulate în prezenta cauză, prin Decizia nr. 798 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 8 februarie 2018, a respins, ca neîntemeiată, excepția. În motivarea soluției sale, Curtea a reținut, în paragrafele 14—21 ale deciziei precitate, că măsurile preventive sunt instituții de drept procesual penal cu caracter de constrângere, prin care suspectul sau inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite activități care s-ar răsfrânge negativ asupra desfășurării procesului penal sau asupra scopului acestuia. Întrucât prin luarea măsurilor preventive se aduce atingere dreptului fundamental al inviolabilității persoanei, așadar libertății individuale, atât legislația națională (Codul de procedură penală, art. 23 din Constituția României), cât și cea europeană (art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) au instituit o serie de garanții procesuale care să prevină abuzul și arbitrariul în luarea, menținerea, prelungirea și confirmarea acestora, transpuse în numeroase condiții ce trebuie realizate cumulativ. De altfel, legea procesual penală în vigoare prevede posibilitatea luării unor măsuri privative sau restrictive de libertate „doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege” [art. 9 alin. (2)]. Scopul și condițiile generale pentru luarea măsurilor preventive sunt reglementate în art. 202 din Codul de procedură penală, reglementări aplicabile indiferent de măsura preventivă ce se instituie, condițiile specifice de luare a fiecărei măsuri și procedura de urmat, conținutul și efectele dispunerii lor fiind reglementate prin norme procesuale penale cu caracter special cuprinse în secțiunile a 2-a („Reținerea”), a 3-a („Controlul judiciar”), a 4-a („Controlul judiciar pe cauțiune”), a 5-a („Arestul la domiciliu”) și a 6-a („Arestarea preventivă”) ale capitolului privind măsurile preventive.

39. Totodată, Curtea a reținut că noul Cod de procedură penală stabilește obligația organului judiciar ca, la alegerea măsurii preventive, să analizeze cumulativ următoarele condiții generale: să existe probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune [art. 202 alin. (1)], măsura aleasă să fie proporțională cu gravitatea acuzației [art. 202 alin. (3)], măsura preventivă să fie necesară pentru realizarea scopului urmărit prin dispunerea acesteia [art. 202 alin. (3)] — condiția necesității măsurilor privative sau restrictive de libertate fiind exprimată sub condiția caracterului excepțional al acestora [art. 9 alin. (2)] — și să nu existe, la momentul dispunerii, confirmării, prelungirii sau menținerii măsurii preventive, vreo cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 202 alin. (1) din Codul de procedură penală, măsurile preventive pot fi dispuse doar în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni. Așadar, Curtea a constatat că luarea măsurilor preventive este condiționată de existența cel puțin a unuia dintre scopurile enumerate anterior, prin aceasta fiind subliniat caracterul preventiv pe care aceste măsuri trebuie să îl aibă în cursul procesului penal. De asemenea, Curtea a

constatat că existența unuia dintre scopurile menționate se impune a fi verificată atât la momentul luării măsurii preventive, cât și atunci când se dispune confirmarea, prelungirea, înlocuirea, revocarea sau, după caz, menținerea unei astfel de măsuri. Prin scopul măsurii preventive se înțelege ce pericol anume trebuie să fie preîntâmpinat sau înlăturat, organul judiciar având obligația să aleagă măsura potrivită și suficientă pentru atingerea aceluși scop.

40. Cu privire la măsura controlului judiciar — dispusă și față de autorul excepției din prezenta cauză, Curtea a reținut că art. 211 din Codul de procedură penală face trimitere la scopul și condițiile reglementate în art. 202 alin. (1) al aceluiași act normativ. În cazul măsurii preventive a controlului judiciar, acest scop este realizat prin impunerea în sarcina inculpatului a unor obligații și interdicții, instituite în art. 215 din Codul de procedură penală, în vederea supravegherii conduitei acestuia de către organul judiciar.

41. Totodată, prin Decizia nr. 712 din 4 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 15 ianuarie 2015, Curtea a statuat că măsura controlului judiciar reprezintă o măsură intruzivă ce poate afecta dreptul fundamental al libertății individuale și alte drepturi și libertăți fundamentale, respectiv libera circulație, viața intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică. Însă, Curtea a reținut că drepturile fundamentale anterior enumerate nu sunt absolute prin natura lor, ele putând fi supuse unor limitări rezonabile printr-o reglementare etatică. Reținând incidența în cauză a art. 53 din Legea fundamentală, Curtea a analizat restrângerea exercitării drepturilor menționate, respectiv dacă această restrângere este conformă cu prevederile acestui text constituțional. Curtea a reținut că ingerința generată de instituția controlului judiciar vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertatea individuală, dreptul la liberă circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii și libertatea economică, este reglementată prin lege, respectiv art. 211—215 din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul urmăririi penale și al judecării, se impune, fiind adecvată *in abstracto* scopului legitim

urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept. Prin decizia precitată, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 211—217 din Codul de procedură penală și, pe cale de consecință, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 15 decembrie 2014, dispozițiile art. 211—217 din Codul de procedură penală au fost puse în acord cu prevederile constituționale în sensul arătat de instanța de contencios constituțional prin decizia precitată, astfel încât, prin reglementarea termenului pentru care poate fi dispusă și a duratei maxime a măsurii controlului judiciar, ingerința analizată a devenit proporțională cu cauza care a determinat-o, asigurându-se un just echilibru între interesul public și cel individual.

42. În aceste condiții, având în vedere cele arătate anterior, Curtea a constatat că norma procesual penală criticată nu este contrară dispozițiilor constituționale și convenționale invocate, textul criticat reglementând suficiente garanții procesuale pentru a exclude dispunerea în mod arbitrar și pe durate de timp excesive a măsurilor preventive.

43. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziei precitate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

44. În final, Curtea constată că dispozițiile art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție nu au incidență în cauză, atât timp cât autorul excepției nu indică vreo normă europeană pretins încălcată. Totodată, cât privește solicitarea formulată de apărătorul autorului excepției în timpul dezbaterilor din ședința publică, referitoare la extinderea obiectului excepției asupra dispozițiilor art. 140 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea constată că această cerere nu poate fi primită, deoarece, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra dispozițiilor legale cuprinse în încheierea prin care instanța de judecată sesizează instanța de control constituțional cu soluționarea excepției de neconstituționalitate, în caz contrar nefiind legal sesizată.

45. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Daniel Mihai în Dosarul nr. 4.205/121/2016 al Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 141 alin. (1), art. 145, art. 165 alin. (2), art. 167 alin. (2) și art. 202 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 455

din 4 iulie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.494 din 11 iunie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 888A/2018.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate Președintele României susține că legea criticată contravine dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) în componența sa privind principiul legalității și principiul securității raporturilor juridice și art. 119 referitor la Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

4. În acest sens se arată că legea supusă controlului de constituționalitate transpune Directiva (UE) 2016/1.148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune. Astfel, actul normativ stabilește cadrul juridic și instituțional, măsurile și mecanismele necesare în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice și a stimulării cooperării în domeniu.

5. Art. 2 alin. (2) din legea criticată prevede că dispozițiile sale nu se aplică instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale și nici Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat. Cu toate acestea, modul în care sunt definite conceptele de: securitate a rețelelor și a sistemelor informatice; strategie națională privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice; operator de servicii esențiale și furnizor de servicii digitale, coroborat cu prevederile anexei, în care sunt prezentate sectoarele de activitate vizate de lege, duce la concluzia că legea reglementează securitatea componentelor de tehnologia informației și comunicații, aferente unor infrastructuri critice naționale sau europene, așa cum sunt definite la art. 3 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice. Potrivit acestui text, infrastructura critică națională reprezintă „un element, un sistem sau o componentă a acestuia, aflat pe teritoriul național, care este esențial pentru menținerea funcțiilor vitale ale societății, a sănătății, siguranței, securității, bunăstării sociale ori economice a persoanelor și a cărui perturbare sau distrugere ar avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține respectivele funcții.”

6. Prin urmare, actul normativ supus controlului de constituționalitate are implicații asupra infrastructurilor critice,

care, potrivit Strategiei Naționale de Apărare a Țării, fac parte din obiectivele naționale de securitate, legea având astfel implicații directe asupra sistemului de apărare a țării și securității naționale.

7. Or potrivit art. 4 lit. d) pct. 1 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, această autoritate administrativă avizează proiectele de acte normative inițiate sau emise de Guvern privind securitatea națională. Corelativ, art. 9 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative dispune că „În cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării”.

8. Mai mult, aceste dispoziții legale își găsesc suportul constituțional în prevederile art. 119 din Constituție, potrivit căruia „Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională [...]”.

9. De altfel, în jurisprudența sa, într-o situație similară, cu referire la o lege care privea tot aspecte legate de securitatea cibernetică, Curtea Constituțională a invalidat actul normativ în ansamblu cu argumentul că una din etapele obligatorii ale procedurii legislative, anume obținerea avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării (C.S.A.Ț.), nu a fost respectată.

10. Astfel, în Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, Curtea Constituțională a arătat: „întrucât în cadrul procedurii legislative, inițiatorul nu a respectat obligația legală, conform căreia Consiliul Suprem de Apărare a Țării avizează proiectele de acte normative inițiate sau emise de Guvern privind securitatea națională, Curtea constată că actul normativ a fost adoptat cu încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) care consacră principiul legalității și ale art. 119 referitoare la atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare a Țării.”

11. Având în vedere aceste aspecte, precum și faptul că legea criticată a fost elaborată cu încălcarea prevederilor legale antereferte, fără obținerea avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării, se consideră că Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice contravine prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, coroborat cu art. 119 din Constituție.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

13. Președintele Camerei Deputaților apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, se arată că obiectul de reglementare al legii deduse controlului de constituționalitate este stabilirea cadrului juridic și instituțional și măsurile și mecanismele necesare asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice și a stimulării cooperării în domeniu. Scopurile avute în vedere prin promovarea actului normativ criticat sunt instituirea cadrului de

cooperare la nivel național și de participare la nivel european și internațional în domeniul asigurării securității rețelelor și sistemelor informatice, desemnarea autorității competente la nivel național și a entităților de drept public și privat care dețin competențe și responsabilități în aplicarea prevederilor legii, a punctului unic de contact la nivel național și a echipei naționale de intervenție în caz de incidente de securitate informatică, precum și stabilirea cerințelor de securitate și notificare pentru operatorii de servicii esențiale și pentru furnizorii de servicii digitale și instituirea mecanismelor de actualizare a acestora în funcție de evoluția amenințărilor la adresa securității rețelelor și sistemelor informatice, prin transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2016/1.148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune.

14. Coordonarea strategică, la nivel național a activităților prevăzute de lege se realizează de către Guvern, prin Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, sub aspectul politicilor publice și al inițiativei legislative în domeniu, iar strategia națională privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

15. Totodată, se apreciază ca fiind relevante aspecte referitoare la obiectul și domeniul de aplicare al directivei transpuse prin legea care face obiectul sesizării, care la art. 1 alin. (6) prevede că „*Prezenta directivă nu aduce atingere acțiunilor întreprinse de statele membre pentru salvagardarea funcțiilor lor esențiale de stat, în special pentru salvagardarea securității naționale, inclusiv acțiuni de protejare a informațiilor a căror divulgare este considerată de statele membre contrară intereselor esențiale ale securității lor*”.

16. Ca orice act normativ care are rolul reglementării unui anumit domeniu de activitate, legea criticată trebuie să respecte cerințele privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice, atribute care să asigure sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației. De aceea, legea dedusă controlului de constituționalitate, în ansamblul său, răspunde acestor cerințe. Este clară, întrucât în conținutul său nu se regăsesc pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, este precisă, fiind redactată într-un stil specific normativ dispozitiv, care prezintă norma instituită fără explicații sau justificări, prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română. Conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar stabilirea soluțiilor normative este departe de a fi ambiguă, acestea fiind redată previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000.

17. Cu privire la soluțiile normative alese pentru configurarea conceptelor de securitate a rețelei și a sistemelor informatice, precum și definirea strategiei naționale în domeniu și stabilirea sectoarelor de activitate vizate, astfel instituite, președintele Camerei Deputaților apreciază că acestea nu au trăsături ale infrastructurii naționale critice, în sensul dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 18/2011, cu modificările ulterioare, astfel cum autorul obiecției de neconstituționalitate susține. În sprijinul acestei afirmații se invocă prevederile art. 2 alin. (2) din legea criticată, potrivit cărora dispozițiile legii nu se aplică instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, precum și Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat.

18. Prin urmare, argumentele autorului obiecției de neconstituționalitate care ar susține necesitatea solicitării avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării, întrucât legea are „implicații directe asupra sistemului de apărare a țării și securității naționale”, sunt fundamentate pe supoziții care nu surprind natura juridică a reglementării criticate.

19. Nu se poate reține nici încălcarea jurisprudenței Curții Constituționale invocate, respectiv a Deciziei nr. 17 din 21 ianuarie 2015, întrucât, în cazul Legii privind securitatea cibernetică a României, la care se face referire, instanța de contencios constituțional a reținut necesitatea emiterii avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării ca urmare a dispozițiilor art. 3 alin. (1) din respectiva lege, prin care securitatea cibernetică se definea ca fiind o componentă a securității naționale a României, prevederi similare care să introducă mecanisme cu privire la apărarea țării și/sau siguranța națională neregăsindu-se în conținutul normativ al legii criticate.

20. Pe cale de consecință, întrucât actul normativ criticat nu conține prevederi ale căror aplicare ar determina afectarea infrastructurii critice care, potrivit Strategiei Naționale de Apărare a Țării, face parte din sistemul de apărare a țării, respectiv dispoziții care să definească neechivoc apartenența la securitatea națională a relațiilor sociale edictate, se apreciază că în procedura de elaborare a proiectului de lege Guvernul nu a avut obligația de a solicita avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

21. Prin urmare, pentru argumentele expuse, se susține că legea a fost adoptată cu respectarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) care consacră principiul legalității și ale art. 119 referitoare la atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

22. Totodată, din analiza coroborată a tuturor susținerilor autorului obiecției de neconstituționalitate se arată că acestea sunt în profund dezacord, atât cu rolul de unică autoritate legiuitoare a țării al Parlamentului și cu procedurile parlamentare aplicabile edictării legilor, cât și cu interdicția prevăzută la art. 69 din actul fundamental, care stabilește că orice mandat imperativ care ar putea fi stabilit în sarcina deputaților și a senatorilor este nul.

23. Având în vedere considerentele prezentate, se susține că obiecția de neconstituționalitate formulată este neîntemeiată.

24. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

26. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie dispozițiile Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice.

27. Textele constituționale invocate în motivarea obiecției de neconstituționalitate sunt art. 1 alin. (5) privind principiul legalității și principiul securității raporturilor juridice și art. 119 referitor la Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

28. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, sub aspectul **titularului dreptului de sesizare**, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al **obiectului controlului de constituționalitate**, Curtea constată că sesizarea care formează obiectul Dosarului nr. 888A/2018 îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție. Astfel, în acord cu cele statuate în jurisprudența sa, Curtea constată că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât constatarea neîndeplinirii uneia

dintre aceste condiții are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (în acest sens, Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38, precum și Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

29. În ceea ce privește **titularul dreptului de sesizare**, Curtea constată că este îndeplinită condiția de admisibilitate, obiecția de neconstituționalitate fiind formulată de Președintele României, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție.

30. Referitor la **termenul în care a fost formulată** prezenta obiecție de neconstituționalitate, **examinând procesul legislativ de adoptare a legii criticate**, Curtea constată că Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice a fost depusă la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității ei la data de 22 mai 2018, iar la data de 24 mai 2018 a fost trimisă Președintelui României pentru promulgare.

31. În interiorul termenului de promulgare de 20 de zile, prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituție, Președintele României a formulat la data de 11 iunie 2018 prezenta obiecție de neconstituționalitate, astfel că și sub acest aspect sesizarea este admisibilă. Cu privire la modul de calcul al termenelor în interiorul cărora poate fi exercitat controlul *a priori*, Curtea Constituțională s-a pronunțat în jurisprudența sa și a statuat prin Decizia nr. 233 din 20 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 638 din 28 decembrie 1999, că acestea „sunt termene care privesc desfășurarea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice și, prin urmare, în măsura în care nu se prevede altfel în mod expres, nu se calculează pe zile libere”. Dispozițiile art. 181 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „când termenul se socotește pe zile, nu intră în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinesc”, nu sunt aplicabile în dreptul public, supus regulii în virtutea căreia termenele, în acest domeniu, se calculează pe zile calendaristice, în sensul că se includ în termen și ziua în care el începe să curgă și ziua când se împlinesc (a se vedea și Decizia nr. 89 din 26 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 19 februarie 2010).

32. **Examinând procesul legislativ de adoptare a legii criticate**, Curtea observă că proiectul Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice a fost, potrivit Hotărârii nr. E43 din 4 aprilie 2018, inițiat de Guvern și a fost supus spre adoptare Senatului, ca primă Cameră sesizată, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituție. Legea a fost adoptată de Senat, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituție, la data de 25 aprilie 2018 (rezultat vot: pentru=86, contra=0, abțineri=0). Ulterior a fost dezbătută și adoptată de plenul Camerei Deputaților, la data de 16 mai 2018, (rezultat vot: pentru=253, contra=0, abțineri =1, nu au votat =1).

33. La data de 22 mai 2018, Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice a fost depusă la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii, iar la data de 24 mai 2018 a fost trimisă Președintelui României pentru promulgare.

34. În ceea ce privește **critica de neconstituționalitate formulată**, Curtea constată că autorul sesizării a contestat Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, în ansamblul său, întrucât, în cadrul procedurii legislative, nu s-a solicitat avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

35. Așa fiind, înainte de a analiza lipsa avizului Consiliului Suprem de Apărare a Țării în procedura de adoptare a legii — invocată de autorul sesizării — **Curtea va stabili dacă sfera de**

reglementare a Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice vizează securitatea națională, fapt care ar impune obligativitatea obținerii acestui aviz. În acest sens Curtea constată că Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice a fost emisă în aplicarea Directivei 2016/1.148 (NIS, Network Internet Security) a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. 194L din 19 iulie 2016.

36. Directiva 2016/1.148 este primul act legislativ al Uniunii privind securitatea rețelelor și sistemelor informatice menit să transpună obiectivele Strategiei europene de securitate cibernetică stabilite pentru pilonul NIS. Directiva a fost emisă în vederea protejării rețelelor, sistemelor și serviciilor informatice care îndeplinesc un rol vital în societate, fiabilitatea și securitatea lor fiind esențiale pentru activitățile economice și societale și, în special, pentru funcționarea pieței interne. Totodată, s-a urmărit contracararea amplitudinii, frecvenței și impactului incidentelor de securitate care sunt în creștere și reprezintă o amenințare gravă pentru funcționarea rețelelor și a sistemelor informatice. Aceasta, cu atât mai mult cu cât sistemele respective pot să devină, de asemenea, o țintă pentru acțiunile dăunătoare deliberate menite să afecteze sau să întrerupă funcționarea sistemelor. Având în vedere dimensiunea mondială a problemelor de securitate care afectează rețelele și sistemele informatice, este nevoie de o cooperare internațională mai strânsă pentru a îmbunătăți standardele de securitate și schimbul de informații și pentru a promova o abordare internațională comună a aspectelor de securitate. Responsabilitatea asigurării securității rețelelor și a sistemelor informatice revine în mare măsură operatorilor de servicii esențiale și furnizorilor de servicii digitale. Ar trebui să se promoveze și să se dezvolte prin cerințe adecvate de reglementare și practici voluntare sectoriale o cultură a gestionării riscurilor, care să implice evaluarea riscurilor și aplicarea unor măsuri de securitate adecvate riscurilor întâmpinate. Stabilirea unor condiții de concurență al căror caracter echitabil să prezinte încredere este și ea esențială pentru funcționarea eficace a grupului de cooperare și a rețelei Computer Security Incident Response Team (CSIRT), în scopul asigurării unei cooperări efective din partea tuturor statelor membre.

37. Având în vedere aceste aspecte de drept european, legiuitorul național a adoptat prezenta lege, al cărei obiect constă în stabilirea unui cadru juridic și instituțional, măsurile și mecanismele necesare în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice și a stimulării cooperării în domeniu.

38. În acord cu art. 2 alin. (1) din lege, scopul său constă în **stabilirea cadrului de cooperare la nivel național și de participare la nivel european și internațional în domeniul asigurării securității rețelelor și sistemelor informatice; desemnarea autorității competente la nivel național și a entităților de drept public și privat care dețin competențe și responsabilități în aplicarea prevederilor prezentei legi, a Punctului unic de contact la nivel național și a echipei naționale de intervenție în caz de incidente de securitate informatică; precum și în stabilirea cerințelor de securitate și notificare pentru operatorii de servicii esențiale și pentru furnizorii de servicii digitale și instituirea mecanismelor de actualizare a acestora în funcție de evoluția amenințărilor la adresa securității rețelelor și sistemelor informatice.**

39. În legislația națională există deja în vigoare o serie de reglementări, acte normative cu caracter primar sau secundar,

care au legătură cu domeniul securității naționale. Astfel, **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2010** privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2010, aprobată cu modificări prin Legea nr. 18/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 183 din 16 martie 2011, stabilește cadrul legal privind identificarea, desemnarea infrastructurilor critice naționale/europene și evaluarea necesității de a îmbunătăți protecția acestora, în scopul creșterii capacității de asigurare a stabilității, securității și siguranței sistemelor economico-sociale și protecției persoanelor. Ordonanța transpune prevederile Directivei 2008/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 8 decembrie 2008 privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 345 din 23 decembrie 2008. Actul normativ definește infrastructura critică națională, denumită *ICN*, ca fiind un element, un sistem sau o componentă a acestuia, aflat pe teritoriul național, care este esențial pentru menținerea funcțiilor vitale ale societății, a sănătății, siguranței, securității, bunăstării sociale ori economice a persoanelor și a cărui perturbare sau distrugere ar avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține respectivele funcții, iar potrivit anexei nr. 1, lista sectoarelor infrastructurii critice naționale vizează **energia**, tehnologia informației și comunicații, **alimentarea cu apă**, alimentația, **sănătatea**, **securitatea națională**, administrația, **transporturile**, industria chimică și nucleară și spațiul și cercetarea. Or o parte dintre aceste sectoare critice se regăsesc și în legea contestată în prezenta cauză, respectiv, energie, alimentare cu apă, sănătate și transporturi.

40. În aplicarea ordonanței de urgență mai sus menționate a fost adoptată **Hotărârea Guvernului nr. 718/2011** pentru aprobarea Strategiei naționale privind protecția infrastructurilor critice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 4 august 2011.

41. De asemenea, Curtea reține că prin **Hotărârea Guvernului nr. 494/2011**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 2 iunie 2011, s-a reglementat înființarea ca instituție publică cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI), a **Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică — CERT-RO (instituție la care face trimitere și Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice)**, structură independentă de expertiză și cercetare-dezvoltare în domeniul **protecției infrastructurilor cibernetice**. Centrul este condus de un director general și de un director general adjunct, sprijiniți de **Comitetul de coordonare, din care fac parte reprezentanți ai MCSI, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale, Serviciului de Protecție și Pază, Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat și ai Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații**. Hotărârea Guvernului definește termeni și expresii, precum *infrastructură cibernetică*, *spațiu cibernetic*, *securitate cibernetică*, *atac cibernetic*, *incident cibernetic* etc. și stabilește atribuțiile CERT-RO.

42. Un alt act normativ emis în domeniul securității naționale îl constituie **Hotărârea Guvernului nr. 271/2013** pentru aprobarea Strategiei de securitate cibernetică a României și a Planului de acțiune la nivel național privind implementarea Sistemului național de securitate cibernetică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013.

43. **Strategia de securitate cibernetică** prezintă obiectivele, principiile și direcțiile majore de acțiune pentru cunoașterea, prevenirea și contracararea amenințărilor, vulnerabilităților și riscurilor la adresa securității cibernetice a României și pentru promovarea intereselor, valorilor și obiectivelor naționale în spațiul cibernetic. În acest sens, stabilește semnificația termenilor și expresiilor utilizate în domeniu și prevede înființarea **Sistemului național de securitate cibernetică (SNSC)**, care reprezintă cadrul general de cooperare ce reunește autorități și instituții publice cu responsabilități și capacități în domeniu, în vederea coordonării acțiunilor la nivel național pentru asigurarea securității spațiului cibernetic, inclusiv prin cooperarea cu mediul academic și cel de afaceri, asociațiile profesionale și organizațiile neguvernamentale. De asemenea, potrivit acesteia, **Consiliul operativ de securitate cibernetică (COSOC)** reprezintă organismul prin care se realizează coordonarea unitară a SNSC. **Din COSOC fac parte, în calitate de membri permanenți, reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului pentru Societatea Informațională, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Telecomunicații Speciale, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază, Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, precum și secretarul Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Conducerea COSOC este asigurată de un președinte (consilierul prezidențial pe probleme de securitate națională) și un vicepreședinte (consilierul prim-ministrului pe probleme de securitate națională). Coordonatorul tehnic al COSOC este Serviciul Român de Informații, în condițiile legii.**

44. Planul de acțiune la nivel național privind implementarea Sistemului național de securitate cibernetică este conținut în anexa nr. 2 la hotărâre și este un document clasificat.

45. **Instanța de control constituțional** a dezvoltat cu privire la sintagma „**securitate națională**” o jurisprudență bogată, în acest sens fiind Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005, Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, Decizia nr. 872 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Decizia nr. 80 din 16 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2014, Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2015, și Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 348 din 20 aprilie 2018.

46. Astfel, în Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, precitată, paragrafele 42—53, Curtea a reținut, făcând referire la jurisprudența sa anterioară, că Legea fundamentală, adoptată în anul 1991, prevedea în art. 49 (devenit art. 53 după revizuire), „*apărarea siguranței naționale*” printre scopurile care pot sta la baza restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Ca urmare a revizuirii Constituției în anul 2003, conceptul de „*siguranță națională*” a fost înlocuit cu cel de „*securitate națională*”. Totodată, Curtea a observat că, în Raportul asupra amendamentelor la Propunerea legislativă privind revizuirea Constituției întocmit de Comisia pentru elaborarea propunerii legislative privind revizuirea Constituției, referitor la înlocuirea sintagmei „*siguranță națională*” cu cea de „*securitate națională*”, s-a precizat că sintagma „*securitate națională*” este utilizată atât în Uniunea Europeană, cât și în cadrul North Atlantic Treaty Organization (NATO) cu un conținut ce asigură compatibilitatea țării noastre cu standardele de apărare colectivă ale acestora, iar termenul „*siguranță națională*” era utilizat numai în perioada antebelică.

47. În acest context, Curtea a constatat că Legea nr. 51/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 7 august 1991, reglementa, potrivit titlului său, siguranța națională a României. Ulterior, prin Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, sintagma „siguranță națională” a fost înlocuită cu cea de „securitate națională”, atât în titlul, cât și în cuprinsul Legii nr. 51/1991. De asemenea, Curtea a reținut că în același raport, anterior menționat, referitor la introducerea în Legea fundamentală a unui nou articol cu denumirea marginală „*Securitatea națională*”, care conținea definirea acestei noțiuni, Comisia pentru elaborarea propunerii legislative privind revizuirea Constituției a precizat că „noțiunea de «securitate națională», **prin diversitatea, complexitatea și dinamica ei**, este necesar a fi de domeniul legiuitorului ordinar, nu constituant, deoarece tocmai datorită acestei caracteristici, orice definiție s-ar putea dovedi inadecvată”.

48. Curtea a observat totodată că, în ceea ce privește Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, securitatea națională este menționată în art. 8 paragraful 2, art. 10 și art. 11 ca un prim scop legitim care poate sta la baza restrângerii drepturilor și libertăților prevăzute de aceste prevederi. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu definește termenul de „*securitate națională*”, Comisia Europeană a Drepturilor Omului statuând că acesta nu poate fi definit în mod exhaustiv, bucurându-se de un nivel de elasticitate și flexibilitate care se reflectă în marja de apreciere a statului în această materie. Astfel, Comisia a reținut că principiile accesibilității și previzibilității nu necesită în mod necesar o definiție exhaustivă a noțiunii de „*interese ale securității naționale*”. Multe legi, care prin obiectul lor de reglementare trebuie să prezinte un anumit grad de flexibilitate, intră, în mod inevitabil, în categoria celor care folosesc termeni care sunt într-o măsură mai mare sau mai mică vagi și a căror interpretare și aplicare sunt chestiuni de practică (Decizia de inadmisibilitate din 2 aprilie 1993, pronunțată în Cauza *Esbestor împotriva Regatului Unit*).

49. Curtea a reținut că termenul „*securitate națională*” este unul plurivalent. Astfel, din punct de vedere al art. 53 alin. (1) din Constituție, se poate vorbi de **securitate militară, economică, financiară, informatică, socială a țării**. Oricare dintre aceste tipuri de securitate poate fi ținta unei amenințări interne sau externe, motiv pentru care legiuitorul ar putea recurge la restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți constituționale. De asemenea, s-a precizat că termenul de „siguranță națională” vizează protecția statului, mai ales în ceea ce privește integritatea teritorială și independența națională, și că siguranța sau securitatea socială **vizează protecția societății**. Totodată, Curtea a reamintit jurisprudența sa referitoare la noțiunea de „*securitate națională*”, potrivit căreia această noțiune nu implică numai securitatea militară, deci domeniul militar, ci **are și o componentă socială și economică**. Astfel, nu numai existența unei situații *manu militari* atrage aplicabilitatea noțiunii de „*securitate națională*” din textul art. 53 din Legea fundamentală, ci și alte aspecte din viața statului — precum cele economice, financiare, sociale — care ar putea afecta însăși ființa statului prin amploarea și gravitatea fenomenului.

50. Așa fiind, Curtea a constatat că, deși sintagma în discuție a fost, în mod tradițional, asociată cu apărarea militară a statului, **sfera de cuprindere a acesteia transcende strategiile exclusiv militare, înglobând elemente și mijloace nonmilitare, primelor adăugându-li-se componente de natură economică, financiară, tehnologică etc.**

51. Din această perspectivă, instanța de control constituțional a constatat, în Decizia nr. 91 din 28 februarie 2018, precizată, că noțiunea de „*securitate națională*” este folosită ca o continuare și dezvoltare a celei de „*siguranță națională*”. Astfel, potrivit art. 1 din Legea nr. 51/1991, „*Prin securitatea națională a României se înțelege starea de legalitate, de echilibru și de stabilitate socială, economică și politică necesară existenței și dezvoltării statului național român ca stat suveran, unitar, independent și indivizibil, menținerii ordinii de drept, precum și a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, potrivit principiilor și normelor democratice statornicite prin Constituție*”. Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 51/1991, realizarea securității naționale se înfăptuiește prin cunoașterea, prevenirea și înlăturarea amenințărilor interne sau externe ce pot aduce atingere valorilor prevăzute în art. 1 din același act normativ. Astfel, Curtea a constatat că realizarea securității naționale nu reprezintă o proiecție viitoare, ci este un proces continuu care menține starea de securitate națională existentă. În acest sens, Curtea a statuat că, spre deosebire de „apărarea țării”, care presupune posibilitatea unei intervenții active, dinamice în cazul unor atacuri sau al unor acțiuni ostile din exterior, „**securitatea națională**” implică **activități destinate menținerii unei stări preexistente de liniște și de siguranță internă** (Decizia nr. 80 din 16 februarie 2014, paragraful 343).

52. Distinct de considerentele jurisprudențiale precitate, cu referire la noțiunea de „*securitate națională*”, Curtea reține și Hotărârea din 24 iunie 2015, pronunțată în Cauza C-373/13 din 24 iunie 2015, prin care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a interpretat noțiunea „ *motive imperioase de siguranță națională sau de ordine publică*”, în sensul art. 24 alin. (1) din Directiva 2004/83/CE a Consiliului Uniunii Europene din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate. În speță, Curtea a reținut că noțiunea „*siguranță publică*” acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă și că, prin urmare, atingerea adusă funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale, precum și supraviețuirea populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare pot afecta siguranța publică. În plus, Curtea a decis că noțiunea „ *motive imperative de siguranță publică*” presupune nu numai existența unei atingeri aduse siguranței publice, ci și ca o asemenea atingere să prezinte un nivel de gravitate deosebit de ridicat, exprimat prin utilizarea sintagmei „ *motive imperative*”. Noțiunea „*ordine publică*” a fost interpretată în jurisprudența Curții în sensul că recurgerea la aceasta presupune întotdeauna, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății. *Curtea a stabilit, totodată, că statele membre rămân libere să stabilească, în conformitate cu nevoile lor naționale, care pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta, cerințele de ordine publică și de siguranță națională*.

53. Chiar dacă legea contestată nu mai definește securitatea cibernetică ca fiind o componentă a securității naționale a României, Curtea va analiza dacă, din interpretarea sistematică a normelor instituite prin legea criticată, acestea au sau nu incidență/legătură asupra/cu securității/securitatea naționale/națională.

54. Atât prin Directiva 2016/1.148, cât și prin prezenta lege, în cazul sistemelor informatice care asigură furnizarea serviciilor

esențiale sunt avute în vedere urmările ce vizează, în mod direct, incidente de securitate. Acestea sunt evenimente care au un impact real negativ asupra sistemelor informatice și care pot viza inclusiv acțiuni de spionaj cibernetic, cu scopul de a obține neautorizat informații confidențiale, în interesul unei entități statale sau nonstatale, ori referitoare la criminalitatea informatică, concretizată în fapte prevăzute de legea penală sau de alte legi speciale, fapte care prezintă pericol social și sunt săvârșite cu vinovăție, prin intermediul ori asupra infrastructurilor cibernetice (a se vedea în acest sens art. 181 din Codul penal referitor la definirea expresiilor „sistem informatic” și „date informatice”, art. 360 din Codul penal referitor la *Accesul ilegal la un sistem informatic* și art. 361 din Codul penal referitor la *Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice*). Un astfel de fenomen nu poate fi îngăduit, căci tolerarea sa ar însemna încurajarea și extinderea lui, ceea ce ar duce la urmări sociale foarte grave, cu atât mai mult cu cât dezvoltarea rapidă a tehnologiilor moderne de informații și comunicații — condiție *sine qua non* a edificării societății informaționale — a avut un impact major asupra ansamblului social, marcând adevărate mutații în filozofia de funcționare a economicului, politicului și culturalului, dar și asupra vieții de zi cu zi a individului.

55. Practic, dispozițiile Directivei 2016/1.148 (NIS, Network Internet Security) creează structurile necesare pentru cooperarea strategică și operațională între statele membre și vizează creșterea nivelului de reziliență al rețelelor și al sistemelor informatice de pe teritoriul Uniunii Europene. Mai mult decât atât, aceasta impune o abordare globală la nivelul Uniunii, care să includă cerințele comune privitoare la crearea capacităților minime și a planificării, a schimbului de informații, a cooperării și măsurilor comune de securitate pentru operatorii de servicii esențiale și furnizorii de servicii digitale, fără a-i împiedica pe aceștia să adopte măsuri de securitate mai stricte decât cele prevăzute de directivă.

56. Totodată, directiva prevede reguli de aplicabilitate raportate la reglementările cuprinse în alte norme europene privind securitatea rețelelor și sistemelor, precum și în cele de cooperare cu autorități din alte domenii, cum ar fi asigurarea ordinii publice, protecția datelor cu caracter personal.

57. Așa cum se arată în expunerea de motive a Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, transpunerea prevederilor Directivei (UE) 2016/1.148 (NIS, Network Internet Security) reprezintă un demers ce vizează și respectă atât principiile responsabilității, cooperării și coordonării, cât și regulile generale aplicabile securității rețelelor și sistemelor informatice ce susțin servicii esențiale din domenii-cheie la nivel social, având drept scop inclusiv transpunerea obiectivelor Strategiei europene de securitate cibernetică stabilite pentru pilonul NIS.

58. Deși în art. 2 alin. (2) din actul normativ contestat se menționează că prezenta lege nu se aplică instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, precum și Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, cu toate acestea Curtea constată că modul în care sunt definite conceptele de: *operator de servicii esențiale, securitatea rețelelor și a sistemelor informatice, strategie națională privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice și furnizor de servicii digitale*, coroborat cu prevederile anexei nr. I, în care sunt prezentate sectoarele de activitate vizate de lege, duc la concluzia că legea reglementează securitatea componentelor de tehnologia informației și comunicații, aferente unor infrastructuri critice naționale sau europene, așa cum sunt definite la art. 3 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2010 privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice.

59. Astfel, în art. 3 din legea contestată au fost definiți termenii mai sus menționați, între care se rețin:

— „operator de servicii esențiale” ca fiind o persoană fizică sau *juridică de drept public* sau privat de tipul celor prevăzute în anexă și care furnizează un serviciu care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 6 alin. (1);

— „securitatea rețelelor și a sistemelor informatice” ca fiind capacitatea unei rețele și a unui sistem informatic de a rezista, la un nivel de încredere dat, oricărei acțiuni care compromite disponibilitatea, autenticitatea, integritatea, confidențialitatea sau nonrepudierea datelor stocate ori transmise sau prelucrate ori a serviciilor conexe oferite de rețeaua sau de sistemele informatice respective sau accesibile prin intermediul acestora;

— „strategie națională privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice” ca fiind cadrul care furnizează obiective și priorități strategice privind securitatea rețelelor și sistemelor informatice la nivel național.

60. Totodată, potrivit art. 6 alin. (1) lit. a) și art. 14 din lege, „Un serviciu este considerat esențial dacă furnizarea lui îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) **serviciul este esențial în susținerea unor activități societale și/sau economice de cea mai mare importanță**; b) furnizarea sa depinde de o rețea sau de un sistem informatic; c) furnizarea serviciului este perturbată semnificativ în cazul producerii unui incident”, iar „Strategia națională privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea MCSI în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

61. Pentru asigurarea unui nivel ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică (CERT-RO) se consultă și cooperează, între altele, atât cu Serviciul Român de Informații, **pentru securitatea rețelelor și a sistemelor informatice care asigură servicii esențiale a căror afectare aduce atingere securității naționale** cât și cu Ministerul Afacerilor Interne, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază, pentru securitatea rețelelor și a sistemelor informatice care asigură servicii esențiale **în domeniul lor de activitate și responsabilitate** [a se vedea art. 15 alin. (2) lit. a) și c) din lege].

62. Totodată, CERT-RO, în calitate de autoritate competentă la nivel național, „elaborează și actualizează, **după consultarea celorlalte instituții cu responsabilități în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale**, precum și a altor instituții și autorități, după caz, normele metodologice, tehnice, precum și regulamentele privind cerințele referitoare la înființarea, autorizarea și funcționarea echipelor Computer Security Incident Response Team (CSIRT), desemnarea echipelor CSIRT sectoriale” [a se vedea art. 20 lit. e) din lege].

63. Curtea constată că ritmul actual al realităților obiective este în continuă schimbare, iar relațiile sociale referitoare la securitatea rețelelor și sistemelor informatice vizează un interes general a cărui amploare **impune calificarea acestui domeniu ca fiind în strânsă interdependență cu securitatea națională**. Această teză este susținută de împrejurarea că Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice **reglementează cu privire la servicii publice esențiale (energie, alimentare cu apă, sănătate și transporturi), care prin natura lor pot afecta securitatea națională**.

64. Autorul sesizării a criticat Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, întrucât, **în dezacord cu exigențele art. 4 lit. d) pct. 1 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 10 iulie 2002, **nu s-a solicitat avizul acestei** din urmă instituții.

65. Astfel, criticile vizând lipsa solicitării sau existenței unor avize în procedura de elaborare a actelor normative au fost calificate de Curte ca aspecte ce țin de respectarea obligațiilor legale ale autorităților implicate în această procedură și, implicit, ca vizând o neconstituționalitate a actelor normative, care poate fi analizată doar în condițiile art. 146 lit. a) și d) din Constituție (a se vedea Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017, paragraful 108).

66. Potrivit art. 119 din Constituție, Consiliul Suprem de Apărare a Țării „*organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională [...]*”. În realizarea acestui rol, potrivit art. 4 lit. d) pct. 1 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, „*avizează proiectele de acte normative inițiate sau emise de Guvern privind: securitatea națională [...]*”, competență ce își are izvorul în textul constituțional.

67. Deși norma constituțională exprimând rolul Consiliului Suprem de Apărare a Țării de coordonare unitară a activităților care privesc securitatea națională nu face niciun fel de referire expresă la obligația inițiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul acestei autorități, avizarea proiectelor de acte normative ce privesc securitatea națională este tratată în Legea nr. 415/2002, mai sus menționată, și care reprezintă o reflectare a normei constituționale consacrate de art. 119 din Legea fundamentală. De aceea, indiferent că este vorba de o competență acordată prin lege sau direct prin textul Constituției, autoritățile sunt obligate să o aplice și să o respecte în virtutea art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. O atare concluzie se impune datorită faptului că principiul legalității este unul de rang constituțional (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 901 din 17 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 21 iulie 2009).

68. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că lipsa avizului autorităților publice implicate nu conduce în mod automat la neconstituționalitatea legii asupra căreia acesta nu a fost dat, întrucât ceea ce prevalează constă în obligația Guvernului de a-l solicita. Împrejurarea că autoritatea care trebuie să emită un astfel de aviz, deși i s-a solicitat, nu și-a îndeplinit această atribuție „*constituie o înțelegere greșită a*

rolului său legal și constituțional, fără a fi însă afectată constituționalitatea legii asupra căreia nu a fost dat avizul” (a se vedea Decizia nr. 383 din 23 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 21 aprilie 2011, paragraful I.3, Decizia nr. 574 din 4 mai 2011, paragraful I.2, și Decizia nr. 575 din 4 mai 2011, paragraful IV.A.2., publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 26 mai 2011).

69. **În cauza de față Curtea constată că, dimpotrivă, avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării nu a fost solicitat.**

70. Așa fiind, potrivit art. 4 lit. d) pct. 1 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, acesta „*avizează proiectele de acte normative inițiate sau emise de Guvern privind securitatea națională*”, iar potrivit art. 9 — *Avizarea proiectelor* din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, „(1) *În cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării*”. De asemenea, art. 31 alin. (3) din aceeași lege prevede că „*Forma finală a instrumentelor de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative trebuie să cuprindă referiri la avizul Consiliului Legislativ și, după caz, al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Curții de Conturi sau Consiliului Economic și Social*”. Așadar, în temeiul acestor dispoziții legale, Guvernul avea obligația de a solicita avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării atunci când a elaborat proiectul Legii privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice.

71. Pentru argumentele expuse, întrucât în cadrul procedurii legislative inițiatorul nu a respectat obligația legală, conform căreia Consiliul Suprem de Apărare a Țării avizează proiectele de acte normative inițiate sau emise de Guvern privind securitatea națională, Curtea constată că actul normativ a fost adoptat cu încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) care consacră principiul legalității și ale art. 119 referitoare la atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare a Țării (a se vedea și Decizia nr. 17 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2015, paragraful 42).

72. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că Legea privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN

privind repunerea în situația anterioară și numirea Consiliului de administrație al Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică”

Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 249/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 456 din 31 mai 2018,

luând act de Legea nr. 169/2018 pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2017 privind înființarea Societății Editura Didactică și Pedagogică — S.A. ca urmare a reorganizării Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” prin transformare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 594 din 12 iulie 2018,

conform Hotărârii Guvernului nr. 645/1991 privind înființarea Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” pentru editarea manualelor școlare, a manualelor universitare și a altor lucrări destinate învățământului, republicată, cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 94 alin. (2) lit. e) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 12 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările ulterioare,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se ia act de publicarea Legii nr. 169/2018 pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2017 privind înființarea Societății Editura Didactică și Pedagogică — S.A. ca urmare a reorganizării Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” prin transformare.

Art. 2. — Se dispune efectuarea formalităților legale la oficiul registrului comerțului pentru repunerea în situația anterioară a Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică” cu preluarea patrimoniului, personalului, precum și a drepturilor și obligațiilor rezultate din actele juridice încheiate de Societatea Editura Didactică și Pedagogică — S.A.

Art. 3. — Se numește Consiliul de administrație al Regiei Autonome „Editura Didactică și Pedagogică”, pe un mandat de un an, cu următoarea componență:

1. Mariana Adam — reprezentant Ministerul Finanțelor Publice;

2. Crina Mădălina Ciobanu — director general Direcția generală juridic;

3. Valentin Sorin Popescu — director general Direcția generală management strategic și politici publice;

4. Maria Mihaela Nistor — director general Societatea Editura Didactică și Pedagogică — S.A.;

5. George Darie Grosu — șef serviciu Serviciul comercial din cadrul Societății Editura Didactică și Pedagogică — S.A.

Art. 4. — (1) Persoanele nominalizate la art. 3 vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin, conform competențelor.

(2) Doamna Maria Mihaela Nistor va duce la îndeplinire prevederile art. 2.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,

Valentin Popa

București, 16 iulie 2018.

Nr. 4.128.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

